Dosarul nr. 2i-514-2/21

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

18 iunie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău /sediul central/
în componenţa
Preşedinte de şedinţă, judecător Mariana Fondos-Frațman
Grefier: Vladislav Blaga

examinând cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva Danielei Cernev cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim” cu încasarea sumei,

a c o n s t a t a t :

La data de 03 octombrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Cernev Daniela privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim”.

În conținutul cererii a menționat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) nr. 2i-514/2021 din 15.12.2021, a fost admisă cererea introductivă depusă de Serviciul Fiscal de Stat și cererea de alăturare depusă de lichidatorul S.R.L. „Beton Taxi”, s-a constatat insolvabilitatea și s-a intentat procedura simplificată a falimentului cu dizolvarea S.R.L. „Efect Prim”, c/f 1006600044881, cu sediul în mun. Chișinău, str. Uzinelor nr. 8, iar în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Fortuna Radu.

Astfel, în cadrul ședinței de validare a creanțelor, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 534 123,69 lei, constituită din creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) - 356 314,88 lei și creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) - 177 808,81 lei.

Restanța față de Bugetul public național s-a format în baza dărilor de seamă prezentate de către debitor și în baza deciziilor asupra cazurilor de încălcare a legislației nr. 657/403 din 17.02.2021 și nr. 773/308 din 21.02.2022, obligații care n-au fost onorate de către debitor.

Totodată, având în vedere că S.R.L. „Efect Prim” nu dispune de careva bunuri mobile înregistrate, iar în masa debitoare nu se regăsesc bunuri imobile sau mijloacele financiare, constată că unica modalitate de stingere a creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilității.

Conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, administrator statutar al S.R.L. „Efect Prim” din 07.02.2014, până la data intentării procesului de insolvabilitate este Cernev Daniela, IDNP: *****.

Astfel, reieșind din cele menționate supra, este indubitabil că prin prisma art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, Cernev Daniela este persoana căreia îi poate fi

imputabilă răspunderea subsidiară pentru temeiurile prevăzute la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

Întru probarea temeiniciei cererii de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, Serviciul Fiscal de Stat comunică următoarele.

Un temei care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) a Legii insolvabilității, determinate prin ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Relatează că, debitorul S.R.L. „Efect Prim" a fost supus controlului fiscal prin metoda verificării totale. Urmare a controlului fiscal efectuat, a fost încheiat actul de control nr. 5-715882 din 04.02.2022 și emisă decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. 773/308 din 21.02.2022, prin care au fost stabilite mai multe încălcări ale legislației.

Prin urmare, conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 773/308 din 21.02.2022, s-a constatat: încălcarea prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c), art. 101 alin. (1), art. 115 alin. (2) din Codul fiscal din 24.04.1997, prin includerea incorectă în Declarația privind TVA pentru perioada fiscală L/12/2020 a datelor privind valoarea procurărilor de mărfuri, servicii în sumă de 3 903 lei și sumei TVA de 780 lei, suma TVA spre deducere din perioada precedentă în sumă de 217 lei și respectiv 998 lei, totodată, reflectarea incorectă în Declarația privind TVA a sumei TVA deduse aferentă procurărilor de valori materiale/servicii prin majorarea acestora pentru perioadele fiscale L/09/2021 cu 1190 lei și micșorarea lor pentru perioadele fiscale L/02/2021 cu 132 lei, L/03/2021 cu 367 lei, L/04/2021 cu 236 lei, L/05/2021 cu 256 lei, L/06/2021 cu 199 lei.

Iar, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 657/403 din 17.02.2021, s-a constatat:

- încălcarea art. 8 alin. (2) lit. c), prin diminuarea impozitului pe venit reținut din salariu reflectat în Darea de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din acesta pentru perioadele fiscale L/01/2018 cu 167 lei, L/02/2018 cu 167 lei și L/11/2018 cu 240 lei, precum și nerespectarea modului de întocmire a Dărilor de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din acesta pentru perioadele fiscale L/01/2018, L/02/2018, L/03/2018, L/11/2018, fapt care a generat obligații suplimentare la buget pentru perioadele fiscale menționate.

- încălcarea art. 8 alin. (2) lit. c) și e), art. 18 lit. j), art. 32 alin. (1), art. 83 alin. (4), art. 87 alin. (1), prin nereflectarea la clasa de venituri în Declarațiile cu privire la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale A/2018-A/2019, a veniturilor rezultate din neachitarea datoriei de către entitate pentru perioadele fiscale A/2018 în sumă de 3 488 lei, A/2019 în sumă de 43 292 lei, precum și majorarea pierderilor fiscale pentru perioada fiscală precedentă raportate în Declarația cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală A/2018 cu 7 650 lei.

- încălcarea art. 84 alin. (1), art. 101 alin. (1), art. 102 alin. (1), art. 115 alin. (2) din Codul Fiscal prin micșorarea valorii livrărilor de mărfuri, servicii și a sumei TVA reflectate în Declarația privind TVA pentru perioada fiscală L/11/2020 cu 27 748 lei și 5 550 lei respectiv, precum și deducerea TVA neachitată furnizorilor în Declarațiile privind TVA pentru perioadei fiscale L/05/2018 în sumă de 698 lei, L/02/2019 cu 2 080 lei, L/03/2019 în sumă de 1 233 lei, L/04/2019 în sumă de 1443 lei, L/05/2019 în sumă de 267 lei, L/l0/2019 în sumă de 1074 lei, L/11/2019 în sumă de 2462 lei.

Prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, așa cum este prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delicte civile.

Altfel, completarea unor dări de seamă cu date necorespunzătoare sau neprezentarea acestora înseamnă denaturarea actului prin înscrierea unor operațiuni care nu au la baza date reale și care nu pot produce efecte juridice corespunzătoare, având ca scop principal sustragerea de la plata unor sume datorate bugetului de stat în interesul personal al membrului organului de conducere.

În circumstanțele enunțate supra, evidențiază că conducerea S.R.L. „Efect Prim" și anume Cernev Daniela, nu a respectat obligațiile ce îi revin în conformitate cu Legea insolvabilității, Legea contabilității, ceea ce a dus în cele din urmă, la prejudicierea intereselor atât ale întreprinderii, cât și ale creditorilor.

Astfel, rezultă că prezentarea dărilor de seamă eronate la Serviciul Fiscal de Stat au generat inevitabil o serie de consecințe la calcularea și apariția datoriilor față de bugetul public, atât la plățile pentru impozitele pentru venit obținute din activitatea de întreprinzător, pentru impozitul pe venit reținut la sursa de plată, precum și la apariția amenzilor, majorărilor de întârzieri și alte taxe calculate în urma controlului fiscal.

Un alt temei care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) a Legii insolvabilității, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Constată că, conform informației din Sistemului Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, la data de 27.03.2017, debitorul a prezentat dări de seamă la clasificația economică 111210 - impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător în sumă de 33 830,26 lei. Potrivit conturilor curente detaliate, debitorul ulterior acestei date a prezentat dări de seamă, însă nu a efectuat nici o achitare.

Subsecvent, Cernev Daniela, urma să depună începând cu data de 26.05.2017 (inclusiv 60 de zile privind prezumția incapacității de plată), cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege. Termenul limită de înaintare a cererii introductive fiind 26.06.2017.

Prin urmare, subliniază că incapacitatea de plată a întreprinderii s-a materializat prin incapacitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile pecuniare față de creditori în perioada gestionării acesteia de către membrii organelor de conducere, în persoana administratorului Cernev Daniela, și totodată, obligat prin lege în asemenea circumstanțe, să depună în termenul legal cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, fapt însă ignorat de acesta.

Sub acest aspect, Serviciul Fiscal de Stat comunică, că procesul de insolvabilitate față de debitorul S.R.L. „Efect Prim", a fost intentat la cererea introductivă depusă de Serviciul Fiscal de Stat, care a fost admisă spre examinare prin încheierea nr. 2i-514/2021 din 17.09.2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul central).

Astfel, membrul organului de conducere în calitatea acestuia de administrator statutar al S.R.L. „Efect Prim", a încălcat prevederile legale menționate supra și nu a manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive, aceasta fiind înaintată de Serviciul

Fiscal de Stat. Or, acesta a comis fapte ilicite, care se încadrează în dispozițiile art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

La caz, accentuează că Cernev Daniela, în calitate de administrator al S.R.L. „Efect Prim", neîntemeiat a omis termenul prevăzut de lege pentru depunerea cererii introductive cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate, faptă ilicită, care se încadrează în dispoziția art. 248 alin. (1) lit. h), caracterizată prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 din Legea insolvabilității.

Pentru încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate, manifestată prin nedepunerea cererii introductive, conducătorul al S.R.L. „Efect Prim", Cernev Daniela, a fost sancționată cu amendă contravențională fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 178797 din 19.02.2021.

Astfel, Cernev Daniela nu putea să nu prevadă caracterul prejudiciabil al inacțiunilor sale și nu a întreprins nici o măsură prevăzută de legislație în vederea încetării acestora, respectiv a admis în mod conștient apariția restanțelor față de creditorii săi.

Restanțele întreprinderii insolvabile, față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar, Cernev Daniela, avea dreptul de a gestiona întreprinderea insolvabilă, iar acțiunile date au cauzat apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Consideră că, organele de conducere ale S.R.L. „Efect Prim" se fac responsabile de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, cumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Or, nedepunerea cererii introductive până la data de 26.06.2017 de către administratorul statutar Cernev Daniela, a dus la acumularea restanței față de Serviciul Fiscal de Stat în sumă totală de 258 644,89 lei.

Acțiunea ilicită a făptuitorului constă în gestionarea defectuoasă a companiei S.R.L. „Efect Prim", manifestată prin neexecutarea obligațiilor companiei față de terți în concordanță cu prevederile alin. 775 Cod Civil RM, care prevede faptul, că obligațiile trebuie executate cu bună credință la locul și în modul stabilit.

În acest sens, de acțiunile săvârșite de către S.R.L. „Efect Prim" este responsabilă Cernev Daniela, în calitate de organ de conducere.

Astfel, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere al S.R.L. „Efect Prim", în persoana administratorului Cernev Daniela, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

La caz, subliniază că se solicită operarea răspunderii subsidiare nu pentru că pasivul nu poate fi acoperit, ci pentru că, prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiectul vizat a cauzat starea de insolvabilitate prin săvârșirea unor fapte expres și limitativ enumerate la art. 248 din Legea insolvabilității, a căror consecințe s-au materializat, prin crearea, menținerea și aprofundarea stării de insolvabilitate.

Conform prevederilor legale enunțate supra, răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului supus procedurii de insolvabilitate reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: existența prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite, existența legăturii de cauzalitate între fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția persoanei a cărei răspundere se cere.

Constată că sunt întrunite cumulativ condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim", întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu.

Având în vedere cele menționate, prin cererea înaintată Serviciul Fiscal de Stat a solicitat: admiterea acțiunii; atragerea la răspundere patrimonială subsidiară a membrului organului de conducere al debitorului S.R.L. „Efect Prim” în persoana administratorului statutar Cernev Daniela, IDNP: *****; încasarea de la Cernev Daniela, IDNP: ***** în beneficiul masei debitoare a debitorului S.R.L. „Efect Prim” , c/f: 1006600044881, cu sediul în mun. Chișinău, str. Uzinelor nr. 8, sumă totală de 534 123,69 lei, constituită din creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) – 356 314,88 lei și creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) – 177 808,81 lei; scutirea de la plata taxei de stat.

Potrivit fișei de repartizare a cererii, prezenta cerere a fost repartizată Judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul central), Mariana Fondos-Frațman (f.d.1).

Prin încheierea Judecătorie Chișinău (sediul central) din 15 octombrie 2024, s-a admis spre examinare cererea Serviciul Fiscal de Stat împotriva pârâtului Cernev Daniela privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim” (f.d.119).

Reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, Boțoc Valeriu, în baza procurii anexate la materialele cauzei, în cadrul ședinței de judecată a susținut motivele de fapt și de drept invocate în cererea privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului și a solicitat admiterea acesteia.

Pârâta Cernev Daniela, în cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat fiind citată în mod legal, cu aviz poștal de recepție care s-a întors la adresa instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat”, cauza neprezentării fiind necunoscută, astfel instanța consideră posibil examinarea cauzei în absența acesteia.

Or, potrivit art. 206 alin. (3) Codul de procedură civilă, dacă pârâtul, înștiințat legal despre locul, data şi ora şedinţei de judecată, nu s-a prezentat în judecată şi nu a comunicat instanţei motivul neprezentării sau dacă motivele sânt considerate de instanţă ca fiind neîntemeiate, sau dacă pârâtul nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, instanţa o examinează în lipsa acestuia.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului și probele administrate prin prisma argumentelor expuse în cerere, instanța de insolvabilitate ajunge la concluzia că cererea Serviciului Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim” în persoana Danielei Cernev, este întemeiată și urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 5 alin. (5) lit. f) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competenţe ale instanţei de insolvabilitate în cadrul prezentei legi sânt tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvabilitatea debitorului, precum şi sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvârşite de aceştia.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;

e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

(5) Termenul de prescripție pentru acțiunea prevăzută la alin. (1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvabilitate se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

În conformitate cu art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Prin urmare, din analiza prevederilor art. 15 şi 248 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, reiese că, în dependenţă de motivele apariţiei stării de insolvabilitate a debitorului, administratorul, membrii organului executiv și contabilul vor purta răspundere subsidiară solidară faţă de creditori sau la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de către aceștia.

Conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, administrator statutar al S.R.L. „Efect Prim” din 07.02.2014, până la data intentării procesului de insolvabilitate este Cernev Daniela, IDNP: *****.

Deci, Cernev Daniela, prin raportare la prevederile art. 247 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității, deține statut de membru al organelor de conducere ale debitorului insolvabil în ultimele 24 luni anterioare intentării procesului de insolvabilitate, astfel este pasibilă atragerii la răspundere subsidiară.

Instanța de insolvabilitate notează că, răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului reprezintă o formă specială a răspunderii delictuale civile, care poate fi angajată față de anumite persoane în rezultatul încălcării unor obligații legale cu caracter patrimonial, prin obligarea acestora la suportarea datoriilor persoanei insolvabile.

Din conținutul art. 248 alin. (1), (4) şi (5) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 reiese că, pentru ca o persoană să fie atrasă la răspundere subsidiară, urmează a fi stabilită comiterea acțiunilor, prevăzute la acest articol, dar și probat faptul că comiterea acestor acțiuni au dus la insolvabilitatea debitorul. Astfel, membrii organelor de conducere nu răspund pentru o simplă incapacitate managerială, ci pentru săvârșirea unor fapte cu caracter ilicit, urmărind, de regulă, deturnarea activităţii de la realizarea scopului pentru care a fost constituită societatea debitoare şi satisfacerea unui interes personal sau al unui terţ, calificarea acestei forme de răspundere având un caracter delictual în toate situaţiile.

Corespunzător urmează să fie stabilită legătura de cauzalitate între acţiunile membrilor organelor de conducere, ori a altor persoane şi starea de insolvabilitate a debitorului, în sensul că insolvabilitatea se datorează anume acţiunilor acestora şi nu altor circumstanţe, precum şi vinovăţia membrului organelor de conducere în cauzarea sau agravarea stării de insolvabilitate. Raportul de cauzalitate este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii.

Astfel, persoanele culpabile pot fi obligate la repararea doar numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite şi nu altul, adică, prejudiciul efectiv demonstrat, condiţie stipulată şi în prevederile art. 1998 alin. (1) – (2) din Codul civil, care prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Instanța de insolvabilitate concluzionează că, pentru atragerea la răspunderea subsidiară a organelor de conducere ale debitorului urmează a fi întrunite toate condiţiile cum ar fi: fapta prejudiciabilă, prejudiciul - sub forma unei părţi a pasivului patrimonial al debitorului insolvabil, legătura de cauzalitate dintre faptă şi pasiv, vinovăţia - sub forma intenţiei sau culpei şi toate acestea în cumul au creat starea de insolvenţă a debitorului.

Actele cauzei, atestă faptul că în speță se solicită de a fi atrasă la răspundere subsidiară Cernev Daniela în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e) și h) a Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 și încasarea datoriei debitorului în sumă de 534 123,69 lei.

Astfel, prin prisma art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru ca acesta să fie atras la răspundere subsidiară este necesar să se dovedească că i-a cauzat debitorului insolvabil, una din acțiunile prevăzute de alin. (1) al acestui articol.

În materia faptelor ilicite ca temei de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, prin cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat a invocat întrunirea circumstanțelor prevăzute la art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, adică:

- ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire;

- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14.

Cu referire la temeiul invocat de Serviciul Fiscal de Stat, în baza art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, care prevede că pentru ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor

de constituire, persoana culpabilă poate fi atrasă la răspundere subsidiară, instanța evidențiază următoarele circumstanțe.

Norma invocată stabilește posibilitatea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății debitoare în cazul existenței circumstanțelor privind ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Cu referire la argumentele invocate în cerere în susținerea temeiului de atragere la răspundere subsidiară prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvabilitate menționează că, temeiul respectiv de atragere la răspundere subsidiară stabilește posibilitatea atragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale societății debitoare, precum și a oricărei alte persoane, care i-au cauzat insolvabilitatea, prin una din următoarele acțiuni alternative:

1. ținerea unei contabilități fictive;
2. ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii;
3. contribuirea la dispariția documentelor contabile;
4. contribuirea la dispariția documentelor de constituire

Instanța notează că, pentru a putea reține temeiul prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru a angaja răspunderea subsidiară a Danielei Cernev, urmează să se constate fapta săvârșită de către acestea, materializată prin una din acțiunile menționate la pct. 1–4.

Prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, pot fi înțelese faptele (acțiuni sau inacțiuni) care încalcă reglementările contabile în vigoare – reglementări care conțin dispoziții exprese în privința cerințelor unice şi a mecanismului de reglementare contabilităţii şi raportării financiare în Republica Moldova.

Instanța reiterează că, în susținerea temeiului respectiv de atragere la răspundere subsidiară deponentul cererii a menționat că, debitorul S.R.L. „Efect Prim” a fost supus controlului fiscal prin metoda verificării totale. Urmare a controlului fiscal efectuat, a fost încheiat actul de control nr. 5-715882 din 04.02.2022 și emisă decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. 773/308 din 21.02.2022, prin care au fost stabilite mai multe încălcări ale legislației.

Prin urmare, conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 773/308 din 21.02.2022, s-a constatat: încălcarea prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c), art. 101 alin. (1), art. 115 alin. (2) din Codul fiscal din 24.04.1997, prin includerea incorectă în Declarația privind TVA pentru perioada fiscală L/12/2020 a datelor privind valoarea procurărilor de mărfuri, servicii în sumă de 3 903 lei și sumei TVA de 780 lei, suma TVA spre deducere din perioada precedentă în sumă de 217 lei și respectiv 998 lei, totodată, reflectarea incorectă în Declarația privind TVA a sumei TVA deduse aferentă procurărilor de valori materiale/servicii prin majorarea acestora pentru perioadele fiscale L/09/2021 cu 1190 lei și micșorarea lor pentru perioadele fiscale L/02/2021 cu 132 lei, L/03/2021 cu 367 lei, L/04/2021 cu 236 lei, L/05/2021 cu 256 lei, L/06/2021 cu 199 lei.

Iar, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 657/403 din 17.02.2021, s-a constatat:

- încălcarea art. 8 alin. (2) lit. c), prin diminuarea impozitului pe venit reținut din salariu reflectat în Darea de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din acesta pentru perioadele fiscale L/01/2018 cu 167 lei, L/02/2018 cu 167 lei și L/11/2018 cu 240 lei, precum și nerespectarea modului de întocmire a Dărilor de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din acesta pentru perioadele fiscale L/01/2018, L/02/2018,

L/03/2018, L/11/2018, fapt care a generat obligații suplimentare la buget pentru perioadele fiscale menționate.

- încălcarea art. 8 alin. (2) lit. c) și e), art. 18 lit. j), art. 32 alin. (1), art. 83 alin. (4), art. 87 alin. (1), prin nereflectarea la clasa de venituri în Declarațiile cu privire la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale A/2018-A/2019, a veniturilor rezultate din neachitarea datoriei de către entitate pentru perioadele fiscale A/2018 în sumă de 3 488 lei, A/2019 în sumă de 43 292 lei, precum și majorarea pierderilor fiscale pentru perioada fiscală precedentă raportate în Declarația cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală A/2018 cu 7 650 lei.

- încălcarea art. 84 alin. (1), art. 101 alin. (1), art. 102 alin. (1), art. 115 alin. (2) din Codul Fiscal prin micșorarea valorii livrărilor de mărfuri, servicii și a sumei TVA reflectate în Declarația privind TVA pentru perioada fiscală L/11/2020 cu 27 748 lei și 5 550 lei respectiv, precum și deducerea TVA neachitată furnizorilor în Declarațiile privind TVA pentru perioadei fiscale L/05/2018 în sumă de 698 lei, L/02/2019 cu 2 080 lei, L/03/2019 în sumă de 1 233 lei, L/04/2019 în sumă de 1443 lei, L/05/2019 în sumă de 267 lei, L/l0/2019 în sumă de 1074 lei, L/11/2019 în sumă de 2462 lei.

Ținând cont de cele sus-menționate, instanța de insolvabilitate evidențiază că potrivit art. 72 alin. (4) din Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire, și informează asociații cu privire la starea de lucruri și la gestiunea societății.

Conform art. 18 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, entitatea are obligația de a ține contabilitatea și de a întocmi situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate și de alte acte normative. Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducătorului, administratorului persoanelor juridice care desfășoară activitate de întreprinzător, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

Prin urmare, instanța conchide că încălcările stabilite s-au produs din cauza administratorului Cernev Daniela, după intrarea debitorului în incapacitate de plată, or anume acesta este responsabil pentru ținerea contabilității.

Mai mult decât atât, reclamantul a prezentat probe pertinente prin care a probat existența acestui temei de atragere la răspundere subsidiară în privința pârâtei Cernev Daniela, iar toate afirmațiile cuprinse în cererea de chemare în judecată în acest sens sunt întemeiate.

În acest context, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248, alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, instanța de judecată a stabilit cert că, la caz, sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale față de pârâta Cernev Daniela.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, instanța reține următoarele.

Conform art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care:

a) executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori;

b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor.

Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10

alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sânt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Potrivit art. 10 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei general sau special. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanţele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activităţii lui dacă acest fapt este posibil.

Instanța accentuează că, potrivit art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat de la apariția unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 10 din Lege, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile din data survenirii acestora.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind – situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligațiile pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul se află în întârziere de plată mai mult de 60 de zile.

Reieșind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâtei instanța evidențiază că, în speță obiectul probațiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice și procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluționarea justă a litigiului. Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă.

Totodată, obiectul probațiunii va cuprinde și probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacității de plată a debitorului. Or, reieșind din sensul art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, obligația debitorului să depună cerere introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate și continuă să poartă același caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2).

O altă componență a probațiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanțelor apărute de la momentul neexecutării obligației de depunere a cererii introductive până la intentarea procesului de insolvabilitate prin hotărâre a instanței de judecată. Or, culpa pârâților nu poate excede aceste limite, reieșind din condiția inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probațiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiași art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanța probațiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu și nici nu poate fi prezumată în baza unor declarații expuse de către creditorul societății debitoare.

Temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității poate fi imputat doar administratorului societății cu răspundere limitată, pornind de la premisa că reieșind din

prevederile art. 177 alin. (1) Cod civil persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator, art. 69 alin. (1) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007 care prevede că societatea trebuie să aibă unul sau mai mulţi administratori, care administrează societatea şi o reprezintă, precum și prevederile art. 72, alin. (7) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată nr. 135 din 14.06.2007, din care rezultă că în cazul apariţiei indiciilor de insolvabilitate, administratorul (s.i.) este obligat să depună imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni, cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate dacă asociaţii nu vor acoperi pierderile.

Astfel, inacțiunea prevăzuta de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 din Legea insolvabilității, are specificul său și anume:

- inacțiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariția stării de insolvabilitate, or anume apariția acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă;

- nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligațiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3) art. 14 din Legea insolvabilității.

Prevederile legale supra citate, indică la obligația administratorului de a depune cerere introductivă în termen de 30 de zile de la apariția indicilor de insolvabilitate. Respectiv, pentru atragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității, urmează a fi stabilită cu certitudine data survenirii incapacității de plată.

Așadar, instanța constată din conținutul cererii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară că, debitorul s-a aflat în incapacitate de plată începând cu 26.05.2017, or, S.R.L. „Efect Prim” se afla în întârziere de plată încă din 27.03.2017 de la scadența dării de seamă cu privire la impozitul pe venit.

Respectiv, Cernev Daniela era obligată în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității să depună nu mai târziu de data de 26.06.2017 în instanța de insolvabilitate cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de S.R.L. „Efect Prim”.

Pe când, debitorul a continuat activitatea în stare de insolvabilitate, fapt ce a determinat acumularea ulterioară a obligațiilor fiscale, care au generat un pasiv suplimentar în cuantum total de 258 644,89 lei.

Mai mult decât atât, pentru încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate, manifestată prin nedepunerea de către debitor a cererii introductive potrivit art. 288 din Codul contravențional, conducătorul S.R.L. „Efect Prim”, Cernev Daniela, a fost sancționată cu amendă contravențională conform procesului- verbal cu privire la contravenție seria MF nr. 178797 din 19.02.2021.

La caz, din materialul probator se deduce clar că cu cerere introductivă a intervenit în instanța de judecată creditorul Serviciul Fiscal de Stat și nu debitorul S.R.L. „Efect Prim”.

Prin urmare, Cernev Daniela fiind administrator al S.R.L. „Efect Prim” neglijând obligațiile impuse de legiuitor pentru un conducător, nu a înaintat cerere introductivă, fapt prejudiciabil atât pentru debitor, cât și pentru creditori, deși pe parcursul timpului era previzibilă, intrarea în insolvabilitate a debitorului și prejudicierea creditorilor.

Aceste acțiuni a Danielei Cernev nu pot fi calificate în alt mod decât ca gestionare intenționat incompetentă a afacerilor, care a prejudiciat în mod considerabil atât întreprinderea, cât și interesele creditorilor societății.

Or, nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege, a generat acumularea obligațiilor, care puteau fi evitate prin înaintarea unei asemenea cereri, fapt ce încă o dată denotă o gestionare defectuoasă a afacerii, cauzând prejudiciu creditorilor, or, cadrul legal prevede expres termenul de 30 de zile pentru înaintarea cererii introductive în instanța de insolvabilitate.

Deci, probele cauzei atestă că, organul de conducere ale debitorului a încălcat termenul de depunere a cererii introductive, inacțiune care a dus la majorarea pasivului debitorului insolvabil și în consecință, constituie temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

În legătură cu cele menționate, este clară că direcția de administrare a afacerilor aleasă de administratorul S.R.L. „Efect Prim" nu a fost cea corectă sau rațională fiind desfășurată o activitate neproductivă și prejudiciabilă.

În contextul celor invocate, se concluzionează că datorită încălcării de către administratorul statutar a debitorului a obligațiilor care îi revenea de a monitoriza starea economic-o-financiară a întreprinderii și de a întreprinde măsuri în vederea activității eficiente, s-a ajuns la situația de insolvabilitate a debitorului, situație când masa debitoare este insuficientă pentru a acoperi creanțele creditorilor.

La caz, este important de a menționa că se constată răspunderea subsidiară nu pentru că pasivul nu poate fi acoperit, ci pentru că prin acțiunile culpabile și intenționate, a Danielei Cernev s-a cauzat starea de insolvabilitate prin săvârșirea unor fapte expres și limitativ enumerate la art. 248 alin. (1) și a căror consecințe s-au materializat prin crearea, menținerea și aprofundarea stării de insolvabilitate. Astfel, se constată că la caz sunt întrunite cumulativ condițiile pentru atragerea la răspunderea juridico-civilă.

Acțiunea culpabilă nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 rezultă din materialele cauzei.

Legătura de cauzalitate dintre acțiunea culpabilă și prejudiciul cauzat, se demonstrează prin faptul că în urma neexecutării obligaţiilor fiscale s-a format o datorie, iar Cernev Daniela nu a depus o cerere introductivă, dar s-a decis de a continua activitatea.

În principal, obligația depunerii cererii introductive de intentare a procesului de insolvabilitate revine anume administratorului persoanei juridice, acesta fiind responsabil în primul rând pentru nedepunerea cererii.

În consecință, instanța constată întrunirea temeiului de atragere la răspundere subsidiară a pârâtei Cernev Daniela prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

La fel, instanța de insolvabilitate consideră importat de evidența că pârâta Cernev Daniela nu a depus o referință pe marginea cererii de chemare în judecată, pentru a combate ori pune la îndoială concluziile referitoare la existenţa temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară a Danielei Cernev, circumstanţe importante pentru soluționarea justă a cazului, inclusiv n-au fost prezentate probe pertinente care ar infirma solicitările din cererea de chemare în judecată.

Pe de altă parte, instanța poate dispune ca doar o parte din datoriile debitorului insolvabil pot fi suportate de membrii organelor de conducere a debitorului, aceștia răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru o parte din obligaţii, însă reclamantul a solicitat încasarea sumei tuturor creanțelor fiscale validate în privința debitorului.

În acest context, instanța admite parțial cererea Serviciului Fiscal de Stat, atrage membrul organului de conducere a debitorului S.R.L. „Efect Prim", în persoana administratorului statutar Cernev Daniela la răspundere subsidiară în baza art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea

insolvabilității și încasează de la Cernev Daniela în folosul debitorului insolvabil S.R.L. „Efect Prim” suma de 356 314,88 lei, în rest pretențiile se resping, ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 248 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 şi art. art. 238-241 Codul de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat, în parte.

Se încasează din contul Danielei Cernev în beneficiul S.R.L. „Efect Prim” în procedura falimentului simplificat suma de 356 314,88 lei.

În rest pretențiile înaintate de Serviciul Fiscal de Stat, se resping.

Hotărîrea este executorie din momentul pronunţării însă poate fi contestată cu apel în termen de 15 zile, prin intermediul instanței emitente.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Mariana Fondos-Frațman**